ΣΠΟΥΔΗ
ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ

e-spoudi

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΣΤΗ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ
ΤΜΗΜΑΤΑ : Γ΄ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 14/10/2023

Κείμενο 1

Κοινωνικά πρότυπα

[1]Η σύγκρουση με την κοινωνία των μεγάλων, η ανάγκη ένταξης σε ομάδα που τους αποδέχεται, η αίσθηση του «χαμένου», η υιοθέτηση της βίας ως παιχνιδιού ανδρικού ή ως εκδήλωση εξουσίας, η φυγή και ο κίνδυνος, η ενηλικίωση που περνάει μέσα από τη μετεξέλιξη του παιχνιδιού του δρόμου σε έγκλημα του δρόμου, το παράξενο ντύσιμο, η ιδιόρρυθμη διάλεκτος, η πρόκληση, η καταστροφή των συμβόλων του καταναλωτισμού και η απόρριψη των στερεοτύπων του καθωσπρεπισμού, η μίμηση αντι-ηρώων, το κρυφτό με τα όργανα της τάξης επιβεβαιώνουν ότι η νέα γενιά αισθάνεται παγιδευμένη σε γραμμές ή κουτάκια των οποίων αγνοεί το νόημα και τους στόχους.

[2]Οι νέοι μας παίζουν τον «μάγκα» γιατί αυτό τους ζητάμε, παίζουν τον «σύγχρονο» γιατί έτσι δεν θα τους εξοστρακίσουμε, παίζουν με τη ζωή τους (ναρκωτικά, αγώνες αυτοκινήτων κλπ.) γιατί συχνά τους κάνουμε να νιώθουν ότι ήδη έχουν χάσει τη ζωή. Οι νέοι μας, τα παιδιά μας, ζουν κάτω από το άγχος του πανοπτικού και τιμωρητικού συστήματος που εμείς χειριζόμαστε.

[3]Κι όμως, οι σημερινοί νέοι ούτε κοιμούνται για να βλέπουν όνειρα ούτε εκστασιάζονται για να βλέπουν οράματα. Αγωνιούν και αγωνίζονται να βρουν το δικό τους στίγμα σε μια κοινωνία της οποίας αποτελούν μέλη αλλά και η οποία ταυτόχρονα τους αντιμετωπίζει ως ξένους. Μη θέλοντας να εντάξουν το μέλλον στις διαστάσεις του παρόντος, ενός παρόντος κατειλημμένο τους ενήλικες, οι νέοι μας αντιστέκονται.

[4]Με το φανάρι σπασμένο κυκλοφορούν τα παιδιά μας στους κοινωνικούς δρόμους. εκεί σε ξεχασμένες πλατείες και εγκαταλειμμένες αλάνες μαθαίνουν πως δεν υπάρχει πια ο όμορφος κόσμος των παραμυθιών, πως οι ήρωες με τα άσπρα άλογα κουράστηκαν, πως οι κακοί μάγοι πήραν την κατάσταση στα χέρια τους.

[5]Χωρίς φανάρι τα παιδιά μας θα διαβάζουν με λανθασμένο τρόπο τα μηνύματα και τα σήματα. Θα συγκρουστούν μεταξύ τους και με εμάς αντί να παλέψουν μαζί μας κατά των συνθηκών.

[6]Η μετακύλιση των ενοχών για όλα τα κακά στη νέα γενιά-λες και αυτή προέκυψε έξαφνα και από το πουθενά, λες και έχουν αποκοπεί όλοι οι ομφάλιοι λώροι, λες και η καταπίεση των ενηλίκων δεν εξακολουθεί να προσδιορίζει το «γίγνεσθαι» στην Ελλάδα-δεν αποτελεί λύση.

Γιάννης Πανούσης, από τον συλλογικό τόμο *Σχολική βία και παραβατικότητα*, εκδ. Τόπος.

Κείμενο 2

Σχολικός εκφοβισμός

[1]Το φαινόμενο του εκφοβισμού και της βίας στα σχολεία αποτελεί ένα σύγχρονο κοινωνικό πρόβλημα που μπορεί να επηρεάσει την ομαλή ανάπτυξη και εξέλιξη ενός παιδιού ή εφήβου. **Το πρόβλημα αυτό** υπήρχε από την αρχή της μαζικής εκπαίδευσης, **αλλά** πήρε μεγαλύτερες διαστάσεις στη σημερινή εποχή της παγκοσμιοποίησης. Δυστυχώς όμως μόνο τα τελευταία χρόνια έχει αναγνωριστεί η ύπαρξή του, ιδιαίτερα στην ελληνική πραγματικότητα.

[2]Το φαινόμενο **λοιπόν** του εκφοβισμού (bullying) **ή** της θυματοποίησης (victimization) αποτελεί μια μορφή επιθετικής συμπεριφοράς που εμφανίζεται στο σχολείο, με σοβαρές επιπτώσεις για την ψυχοσυναισθηματική ανάπτυξη του παιδιού και του εφήβου αλλά και για τη διαδικασία της μάθησης.

[3] Πρωτοπόρος στην έρευνα για τη διερεύνηση του φαινομένου του bullying θεωρείται ο Olweus. **Εάν** θέλαμε λοιπόν να προσεγγίσουμε εννοιολογικά τον όρο bullying θα λέγαμε ότι ένας μαθητής εκφοβίζεται ή θυματοποιείται **όταν** εκτίθεται επανειλημμένα και για αρκετό χρονικό διάστημα σε αρνητικές πράξεις άλλου ή άλλων μαθητών, οι οποίες εκδηλώνονται ως μορφές βίαιης ή επιθετικής συμπεριφοράς απέναντί του. Σύμφωνα με τον Lee έχουν δοθεί αρκετοί ορισμοί για το bullying οι οποίοι το θεωρούν: ένα συνεχές της συμπεριφοράς που περιλαμβάνει την προσπάθεια να επιβληθεί δύναμη και κυριαρχία έναντι κάποιου άλλου, μια επαναλαμβανόμενη και συστηματική πράξη η οποία περικλείει ποικιλία επιβλαβών δράσεων όπως παραδείγματος χάριν τον κοινωνικό αποκλεισμό, το χτύπημα, το σπρώξιμο, την αρπαγή ή και τη καταστροφή προσωπικών αντικειμένων και τέλος, μια εσκεμμένη και παράλληλα συνειδητή επιθυμία να πληγώσει κάποιος τον άλλο και να τον καταπιέσει, είτε περιστασιακά και βραχυχρόνια είτε συχνά και με μακρά διάρκεια.

[…][4] Ο εκφοβισμός στο σχολείο παρατηρείται όλο και περισσότερο στις σύγχρονες κοινωνίες αλλά και σε πολλές χώρες του κόσμου. Έρευνες έχουν δείξει ότι περίπου το 15% των μαθητών έχουν βιώσει συμπεριφορές εκφοβισμού, οι οποίες παρατηρούνται συχνότερα στα σχολεία στις ηλικίες από 8 έως 15 χρόνων. Ένα στα εφτά παιδιά σύμφωνα με διεθνή δεδομένα υπόκειται σε κάποια μορφή εκφοβισμού Αντιστοίχως στην Ελλάδα οι επιδημιολογικές έρευνες δείχνουν ότι το ποσοστό είναι ένα στα δέκα παιδιά. Το bullying είναι διαδεδομένο στο σχολικό, στο φιλικό και στο οικογενειακό περιβάλλον και, έτσι, μπορεί να εντοπιστεί σε σχολικές αυλές, σε γειτονιές και σε σπίτια. Παρατηρούμε επομένως ότι είναι ένα πρόβλημα το οποίο εκδηλώνεται σε όλους τους φορείς κοινωνικοποίησης.

Μιχάλης Κοντογιάννης, εισήγηση που περιλαμβάνεται στα πρακτικά του 4ου Πανελληνίου Συνεδρίου Επιστημών Εκπαίδευσης.

Κείμενο 3

Ιαπωνία, αρχές 1990. Ένα δεκατετράχρονο αγόρι με στραβισμό υποβάλλεται σε ανελέητα μαρτύρια από τους συμμαθητές του. Αντί να αντισταθεί ή να ζητήσει βοήθεια, σιωπά. Η Κοτζίμα, που αντιμετωπίζει και η ίδια ταπεινωτικές συμπεριφορές, είναι η μόνη συμμαθήτριά του που συνομιλεί μαζί του.

«Στο έχω ξαναπεί αλλά είναι ένα σημάδι. Τα μάτια σου. Έχουν σημασία. Τα μάτια σου είναι αυτός που είσαι».

Με κοιτούσε με μάτια που ίσως άρχιζαν να κλαίνε εκείνη ακριβώς τη στιγμή, αλλά χαμογελούσε. «Μου αρέσουν πολύ».

Δεν κατάφερα να κοιμηθώ εκείνο το βράδυ. Το σώμα μου ήταν απίστευτα βαρύ και τσακισμένο. Είχα διαρκώς την εντύπωση ότι θα κάνω εμετό, αλλά το κλείσιμο των ματιών μου απλώς με πείραζε χειρότερα στα νεύρα. Το σκοτάδι πίσω από τα μάτια μου ακροβατούσε μεταξύ ύψους και βάθους, όμως ένιωθα ότι ο ύπνος δεν θα ερχόταν ποτέ. Ο λαιμός μου με πονούσε λες και με στραγγάλιζαν και το στρώμα που ακουμπούσα ήταν αφόρητα ζεστό. Πονούσα όταν ανέπνεα. Οι απόπειρές μου να κοιμηθώ απλώς έκαναν τον ύπνο να πλήττει και να φεύγει. Είπα στη μαμά ότι με χτύπησε ένα μηχανάκι, από δική μου απροσεξία.

Έπαθε σοκ όταν είδε το αίμα στα ρούχα μου.[…]

Σκέφτηκα πόσο ωραία θα ήταν να μπορούσα να της πω τα πάντα ή, ακόμα καλύτερα, να μην πω τίποτα, και να μείνω σε αυτό το δωμάτιο για πάντα. Αλλά δεν μπορούσα να το κάνω αυτό. Η Κοτζίμα με χρειαζόταν και τη χρειαζόμουν και εγώ. Όχι πως ήμασταν ποτέ στ' αλήθεια μαζί όταν βρισκόμασταν στο σχολείο αλλά μπορούσα να θυμηθώ αμέτρητες φορές που είχα νιώσει καλύτερα κοιτώντας την πλάτη της ή και μόνο με την ιδέα ότι βρισκόταν εκεί.

Στον δρόμο για το σχολείο, έβαλα τα δυνατά μου να θυμηθώ ακριβώς και λεπτομερώς αυτά που μου έλεγε η Κοτζίμα την προηγούμενη μέρα.

Έκλαψε και γέλασε και μου είπε ότι της άρεσαν πολύ τα μάτια μου. Δεν ήταν η πρώτη φορά που έλεγε ότι της άρεσαν, αλλά αυτές οι λέξεις είχαν μια ήρεμη δύναμη που κατάφερνε να με αναζωογονεί. Μπορεί να είχα ξεχάσει για τι ήταν ικανές οι λέξεις αυτές, αλλά με το που τις άκουσα, με γύρισαν εκεί που βρισκόμουν πριν μου αλλάξουν τα φώτα στις κλοτσιές.

Η Κοτζίμα είπε ότι απλώς όλοι φοβόντουσαν τα μάτια μου. Είπε ότι όταν τα κοιτούσαν, και δεν μπορούσαν να καταλάβουν πού κοιτούσα εγώ, αυτό έστελνε ένα σήμα στον εγκέφαλό τους ότι υπήρχαν πράγματα πού δεν κατανοούσαν και προκειμένου να διώξουν αυτή την τρομακτική αίσθηση, έπρεπε να συνεχίζουν να μας εκφοβίζουν. Είπε ότι τα μάτια μου είναι αυτό που είμαι, και ότι εμείς οι δύο δεν υποκύπταμε έτσι απλά, ότι είχαμε επιλέξει να γίνονται έτσι τα πράγματα, ότι τα αφήναμε να συμβούν. Είπε ότι εμείς το αφήναμε να συμβεί. Ότι όσο άσχημα και αν γίνονταν τα πράγματα, εμείς δεν θα μπορούσαμε ποτέ να τους μαρτυρήσουμε και ότι θα έπρεπε πάντα να πηγαίνουμε στο σχολείο και, όταν θα γίνονταν τα ίδια, όλα πάλι απ' την αρχή, θα τα δεχόμασταν — αυτό ήταν το μόνο που είχε σημασία, που είχε.

Ήξερα ότι έπρεπε να βρω έναν τρόπο, να βρω τα δικά μου λόγια για να σκεφτώ την Κοτζίμα κι εμένα, αυτό που έγινε χθες και καθετί πριν και μετά από αυτό, πρώτα όμως έπρεπε να εντοπίσω την καρδιά του προβλήματος. Ήταν το μπούλινγκ; Σε αυτό το σημείο, όλα μπούλινγκ ήταν. Δεν βοηθούσε καθόλου αυτό. Μήπως ήταν το τεμπέλικο μάτι μου; Ή τα σημάδια της Κοτζίμα; Αισθανόμουν σαν να είχα πέσει, με τα μάτια κλειστά, βαθιά μέσα σε λάσπη που δεν ήταν ούτε ζεστή ούτε κρύα. Σε σημείο απρόσιτο από την παρηγοριά που απορροφούσα σαν φως, όταν διάβαζα τα γράμματα της Κοτζίμα, όταν τη συναντούσα, ακόμα και όταν απλώς τη σκεφτόμουνα.

Άφησα στην τύχη τους τις σκέψεις να βολοδέρνουν στο μυαλό μου και συνέχισα την πορεία μου στο δρόμο με τα δέντρα. Όταν έφτασα στη μέση του ακριβώς, σταμάτησα για μια στιγμή και προσπάθησα να αναπνεύσω, εισπνέοντας τόσο βαθιά, που ένιωσα τον πόνο να ξυπνάει στα πνευμόνια μου. Ύστερα κοίταξα ψηλά στον ουρανό. Νερουλό, σχεδόν διάφανο μπλε και τίποτα άλλο. Αμέτρητα φύλλα κινούνταν όλα μαζί, σαν βαριά κουβέρτα. Τόσο βαριά, που ήμουν σίγουρος ότι, από λεπτό σε λεπτό, θα έσπαγε τα κλαδιά, θα έπεφτε και θα με πλάκωνε, θα με κατάπινε χωρίς αναστολές, πριν καν προλάβω να εκπνεύσω.

(Mieko Kawakami, Ο Παράδεισος, εκδ. Gutenberg)

Μην ξεχνάτε:

- **Να χρησιμοποιείτε πρόχειρο, τις τελευταίες σελίδες του τετραδίου.**
- **Να ελέγχετε τον χρόνο. Δεν βιαζόμαστε να τελειώσουμε ενώ αν ο χρόνος δεν μας φτάνει παρατηρούμε σε ποια άσκηση μας ξεφεύγει. Ο χρόνος είναι συνάρτηση των μονάδων.**
- **Να ελέγχετε το γραπτό σας με ανάγνωση 10 λεπτών. Επιβεβαιώνετε ότι δεν ξεχάσατε κάτι σημαντικό (πχ πέρασμα στοιχείου από το πρόχειρο στο καλό.)**

ΘΕΜΑ Α

Να παρουσιάσετε σε 60-70 λέξεις το περιεχόμενο των τριών πρώτων παραγράφων του Κειμένου 1.

Μονάδες 20 [30-35λεπτά]

ΘΕΜΑ Β

Ερώτημα 1

α. Στην τρίτη παράγραφο του Κειμένου 2 ο συντάκτης στοχεύει στην εννοιολογική διερεύνηση του μπούλινγκ. Ποιους τρόπους ανάπτυξης της παραγράφου αξιοποιεί; (μονάδες 4) Θεωρείτε ότι αυτοί συμβάλλουν αποτελεσματικά στην υλοποίηση του στόχου του; (μονάδες 5)

Μονάδες 9 [13-15 λεπτά]

β. Να σχολιάσετε τον ρόλο των παρακάτω όρων συνοχής οι οποίοι είναι τονισμένοι στο Κείμενο 2

- Το πρόβλημα αυτό [κείμενο 2, πρώτη παράγραφος]
- Αλλά [κείμενο 2, πρώτη παράγραφος]
- λοιπόν [κείμενο 2, δεύτερη παράγραφος]
- ή [κείμενο 2, δεύτερη παράγραφος]
- Εάν [κείμενο 2, τρίτη παράγραφος]
- όταν [κείμενο 2, τρίτη παράγραφος]

Μονάδες 6[8-10 λεπτά]

Ερώτημα 2

ΣΠΟΥΔΗ

Ο συντάκτης του Κειμένου 1, στην πρώτη παράγραφο, αξιοποιεί το ασύνδετο σχήμα και στην τελευταία παράγραφο την ποιητική λειτουργία της γλώσσας. Να κάνετε μια αναφορά σε αντίστοιχο σημείο για καθεμία από τις επιλογές του (μονάδες 4) και να παρουσιάσετε με λίγα λόγια τον επικοινωνιακό του στόχο σε καθεμία περίπτωση (μονάδες 6)

Μονάδες 10[16-18 λεπτά]

Ερώτημα 3

Ποια είναι η θέση που διατυπώνει ο συντάκτης στην τελευταία παράγραφο του Κειμένου 2;(μονάδες 2) Πώς προσπαθεί να πείσει τους αναγνώστες ότι η θέση αυτή είναι αξιόπιστη; (μονάδες 8)

Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας με αναφορές στο κείμενο.

Μονάδες 10 [16-18 λεπτά]

ΘΕΜΑ Γ

Να χαρακτηρίσετε τον αφηγητή όπως αυτός παρουσιάζεται στο Κείμενο 3, επιβεβαιώνοντας τον χαρακτηρισμό με την αναφορά σας σε τρεις (3) κειμενικούς δείκτες. Ποια συναισθήματα σας δημιουργεί η αφήγησή του; (150-200 λέξεις)

Μονάδες 15 [24-26 λεπτά]

ΘΕΜΑ Δ

Με αφορμή περιστατικά βίας που καταγράφονται το τελευταίο διάστημα σε σχολικούς χώρους, αποφασίζετε ως Πρόεδρος του Δεκαπενταμελούς Συμβουλίου να συντάξετε μία επιστολή η οποία θα απευθύνεται προς τον Σύλλογο Γονέων/Κηδεμόνων και τον Σύλλογο Διδασκόντων του σχολείου σας. Στην επιστολή αυτή :

α. καταγράφετε τις σκέψεις σας σχετικά με την ένταση του φαινομένου αυτού

β. προτείνετε δράσεις που θα μπορούσαν να υλοποιηθούν με τη συνεργασία των γονέων/κηδεμόνων, των δασκάλων και των μαθητών για την αντιμετώπιση του προβλήματος.

Η επιστολή σας να έχει έκταση 350-400 λέξεων.

Μονάδες 30 [48-50 λεπτά]

ΣΠΟΥΔΗ